_História sveta (Dejiny sveta) - 05. časť – Od roku 10 000 p.n.l. do 4 roku p.n.l. :)

Okolo roku 9 000 p.n.l. - začali obyvatelia Stredného východu šľachtiť zrná tráv, ktoré postupne dostávali podobu ťažkých klasov dnešného obilia.

Okolo roku 6 500 p.n.l.

- došlo ku skutočnému prevratu. Európsky človek po prvý raz vo svojej histórii prestal byť predátorom, závislým len na štedrosti prírody a úspechu lovu. Stal sa výrobcom, začal chovať zvieratá a pestovať plodiny pre svoju obživu. Počiatky tejto zmeny treba hľadať u národov, obývajúcich Stredný východ, oblasť medzi Eufratom a Jordánom (Úrodný polmesiac). Lovci a zberači, ktorí obývali toto územie približne od roku 10 000 p.n.l., začali okolo roku 8 000 p.n.l., ba ešte skôr, pestovať obilniny - pšenicu a jačmeň a chovať domáce zvieratá),

- rozvoj poľnohospodárstva podmienil rozvoj hrnčiarstva a používanie sekier z lešteného kameňa. Sekery sa používali nielen na stínanie stromov, ale aj na ťažbu v kameňolomoch. Vyrábali sa aj kamenné motyky. Iné nástroje z dreva a kosti boli na miesenie hliny a drvenie obilných zŕn. Z kostí vyrábali harpúny a ihly. Rozvinuli sa remeslá, rody sa spájali do kmeňov a vytvárali sa kmeňové zväzy,

- nastal všeobecný prechod od koristníckeho (lov, zberačstvo) k produkčnému hospodárstvu (poľnohospodárstvo, chov zvierat).

Život okolo roku 6 500 p.n.l.

Okolo roku 5 000 p.n.l.

- ľudia prvýkrát začali pracovať s meďou. Na Strednom východe z nej boli vyrobené drobné predmety,

- v povodí ázijských riek Eufrat a Tigris vznikla jedna z najstarších civilizácií. Táto oblasť sa volala Mezopotámia,

- na území v povodí rieky Chuang-che vznikli prvé osady. Neskôr na tomto území vznikol jednotný Čínsky štát.

Z roku 4000 p.n.l. - pochádzajú egyptské jednoramenné váhy a sada závaží z vápenca.

Od 4. tisícročia p.n.l. až do dobytia Egypta Rimanmi roku 30 p.n.l. - rozvíjala sa na povodí Nílu egyptská architektúra.

Okolo roku 3 500 p.n.l. - vznikol v Mezopotámii hrnčiarsky kruh a bol vybudovaný prvý zavlažovací systém. O 500 rokov neskôr začali mlieť obilie a budovať veľmi rozsiahle zavlažovacie diela.

Okolo roku 3 200 p.n.l. - sa v Mezopotámii objavili vozové kolesá. Boli vyrobené z dreva. V tomto období bol v Mezopotámii použitý prvý pluh.

Už roku 3000 p.n.l. - používali Egypťania plachetnice.

Okolo roku 3 000 p.n.l.

- vyrobili obyvatelia v poriečí afrického Nílu a ázijských riek Eufratu a Tigrisu prvý v prírode sa nevyskytujúci kov - bronz, zliatinu, ktorá vznikla zmiešaním medi a cínu,

- v Mezopotámii bol vypracovaný postup výroby kvasených nápojov,

- v povodí riek Indus a Ganbges vznikla pozoruhodná staroindická kultúra. Neskôr na tomto území vzniklo niekoľko kráľovstiev a ešte neskôr aj jednotný štát,

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

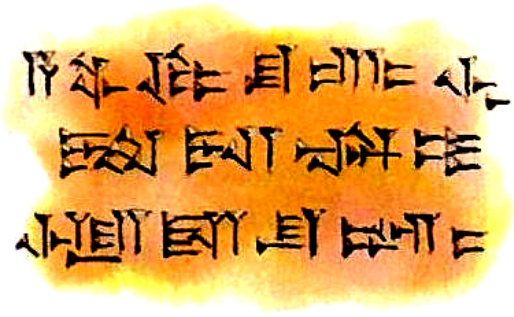

Pyramídy a odlievanie bronzu v starovekom Egypte

- v starom Egypte už v tej dobe existovali chrámové lekárske školy a pôsobili interní, oční, kožní aj zubní lekári, začali sa stavať pyramídy,

- v Číne používali na sčítavanie väčšieho počtu čísel abacus, vysokú úroveň dosiahlo staroveké čínske lekárstvo. Cisár Hung-Ti napísal *Liečebník* s opisom liečivých účinkov rastlín,

- sa do náboženských rituálov začala zapájať hudba. starí Egypťania používali už v tej dobe pri uctievaní bohov aj rituálne tance, napríklad *Eset*,

- vzniklo klinové písmo, ktorým sa písalo na hlinené tabuľky a objavilo sa prvé hieroglyfické písmo.

Klinové písmo

Hieroglyfické písmo

Obdobie od 3. tisícročia p.n.l. až po 5. storočie n.l. - bolo obdobím starovekej literatúry. Tá sa delí na staroveké orientálne (východné) literatúry (sumerskú, egyptskú, indickú, čínsku a hebrejskú) a antickú (grécku a rímsku) literatúru. Najznámejší predstavitelia gréckej literatúry sú: Aischylos, Sofokles, Euripidés a Aristofanes. Najznámejší predstavitelia rímskej literatúry sú: Vergilius, Ovidius a Cicero.

Okolo roku 2 900 p.n.l. - v Egypte začali vyrábať lode z papyrusu.

Roku 2 690 p.n.l. - bola postavená Cheopsova pyramída.

Okolo roku 2 600 p.n.l.

- v Egypte začali vyrábať kysnutý chlieb,

- hieroglyfické zápisy z tej doby svedčia o vyspelej chirurgii.

Okolo roku 2 500 p.n.l.

- sa na člnoch, ktoré sa plavili po Eufrate a Tigrise, objavili prvé plachty,

- v Egypte vznikol kult boha lekárstva Imhotepa, ktorý bol skutočnou osobou a preslávil sa liečiteľskými úspechmi,

- s príchodom doby kovov (najprv medi, neskôr bronzu[1] a ešte neskôr železa[2]) do Európy sa podstatne zmenili vyrábané nástroje. Riady z kovu boli odolnejšie ako keramické, meče sa stali obávanými zbraňami a prvé pluhy umožnili kvalitné obrábanie pôdy. V porovnaní s nástrojmi predkov, kovové náradie a zbrane, boli vyrábané rozvinutou technológiou, neboli však prístupné pre všetkých: ich vlastníctvo sa stalo znakom spoločenskej nadradenosti a nástrojom moci.

V rokoch 2 350-2 150 p.n.l. - v južnej Mezopotámii vznikla Akkadská ríša.

Okolo roku 2 000 p.n.l.

- na Strednom východe boli vyrobené prvé železné predmety vyrobené z meteoritického železa,

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

- z územia Stredného východu prešlo obilninárstvo z Ázie do Európy,

- v Kanaáne, ktorý sa nachádza na území štátu Izrael, vznikol judaizmus,

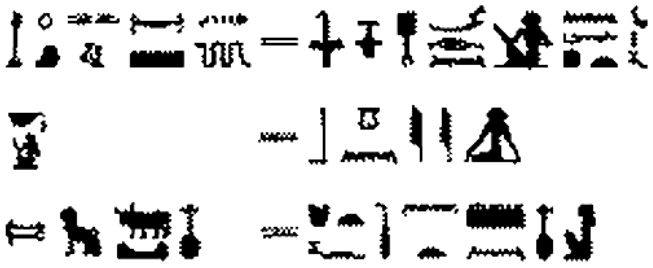
- ľudia začali hviezdy zaraďovať do súhvezdí,

- v období Babylonskej ríše dosiahla vrchol mezopotámska architektúra. Jej vývoj sa skončil v 6. storočí p.n.l., keď Babylon dobyli Peržania,

- začala sa rozvíjať grécka architektúra,

- do tohto obdobia siahajú začiatky najvyspelejšej hudobnej kultúry staroveku - gréckej antickej hudby.

Okolo roku 1 900 p.n.l. - egyptský pisár použil neštandardné hieroglyfické symboly namiesto obvyklých hieroglyfov, čím sa text pre bežného čitateľa stal zašifrovaným.

Šifrované hieroglyfy (šifrované hieroglyfy sú vľavo, ich otvorené ekvivalenty vpravo)

Okolo roku 1 750 p.n.l. - v Indii vznikol hinduizmus.

Okolo roku 1 700 p.n.l.

- vrcholila na Kréte minojská civilizácia a jej kultúra,

- bol vydaný *Chamurappiho zákonník*. Jeho súčasťou boli aj zákony o odmenách lekárov a trestoch za neúspešné liečenie.

Z roku 1 500 p.n.l. - pochádza tabuľka z Mezopotámie, ktorá obsahovala zašifrovanú formulu na výrobu glazúrovej keramiky. Použitá šifra využívala substitúciu písmen za písmená, ktoré majú rovnakú zvukovú hodnotu v rôznych slovách.

Okolo roku 1 500 p.n.l.

- význam pulzu pri zisťovaní chorôb dokladá dielo *O pulze*, ktoré vydal Číňan Van-Šu-Che,

- bronz začal ustupovať železu, ktoré sa stalo najpoužívanejším kovom. Na Strednom východe a v starovekom Grécku sa začala doba železná. Obyvatelia horeuvedených krajín sa naučili získavať železo zo železnej rudy a spracúvať ho zahrievaním do žerava a a kovaním (kované železo). Obchod so železom mali v rukách Chetiti,

- explodovalo sopečné súostrovie Santorín v Egejskom mori. Pohltilo ho more,

- z tohto obdobiasa zachovali správy o vodných hodinách zhotovených v Egypte. V Číne sa objavili v roku 1 200 p.n.l. , v Grécku okolo roku 400 p.n.l.

V rokoch 1 500-1 027 p.n.l. - vznikol jednotný Čínsky štát.

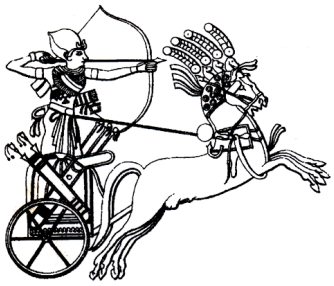
Zo 14. storočia p.n.l. – a z uluburunskej lode pochádza najstaršia doteraz nájdená „kniha“ sveta. Jej dva drevené listy, zavesené na kĺbe zo slonoviny boli vyhĺbené tak, aby do nich mohol naliať včelí vosk, na ktorý sa písalo rydlom. Sklapnutím listov sa napísané chránilo pred poškodením.

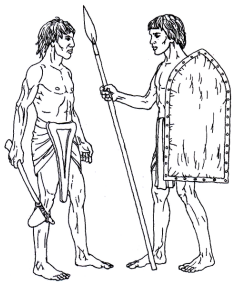
Najstaršia kniha sveta

V rokoch 1 400-1 300 p.n.l.

- egyptské vojsko bojovalo zoradené v troch líniách. V prvej boli bojové vozy, v druhej pechota a v tretej opäť bojové vozy.

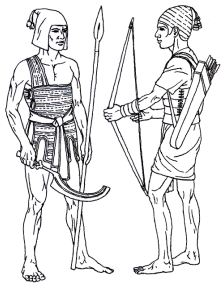
Egyptský faraón na vojnovom voze

Egyptskí pešiaci z obdobia Starej ríše

Egyptská ľahká pechota

Pešiak a lukostelec z obdobia Novej ríše

Okolo roku 1200 p.n.l. - v Grécku pôsobil slávny lekár Asklepius.

Po roku 1 200 p.n.l.

- v celej oblasti Stredozemného mora postupne ovládli obchod Feničania,

- v antickom Grécku povýšili na boha lekárstva slávneho lekára Asklepia. V staroveku sa grécke lekárstvo dostalo na pozoruhodnú úroveň. V krajine pôsobilo viacero lekárskych škôl. V jednej z nich, činnej na ostrove Kos, vyrástol „otec lekárstva“ Hippokrates. V jeho diele pokračoval Galenos.

Okolo roku 1 000 p.n.l.

- čínske a indické tanečné drámy dostali pevnú formu,

- výroba železa sa rozvinula aj v Indii,

- vzniklo fenické hláskové písmo s dvadsiatimi dvoma znakmi pre spoluhlásky,

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

- na severe dnešného Iraku vznikla Novoasýrska ríša.

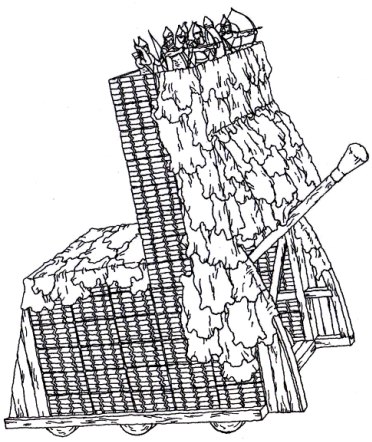
V rokoch 900 až 300 p.n.l. - v starovekej Indii vznikal významný lekársky spis *Ajur-védy* (*Knihy života*), zavádzali sa pitvy a plastická chirurgia. Veľký dôraz sa kládol na osobnú hygienu.

So vznikom gréckych štátov a Rímskej ríše - vznikali stále armády, v ktorých povinne slúžili slobodní občania. Počas mieru bol v zbrani len určitý počet vojakov, vo vojne ich počet niekoľkonásobne stúpol.

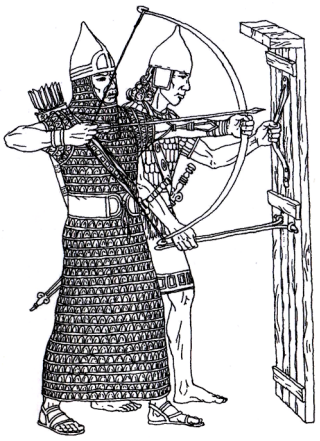
Roku 814 p.n.l. - na území dnešného Tuniska bolo založené Kartágo.

Roku 800 p.n.l. - železo sa rozšírilo po celej Európe. Odborníkmi na spracovanie železa boli v Európe Kelti.

V 8.-7. storočí p.n.l. - asýrske vojsko malo dve línie. Prvú tvorili lukostrelci, druhú kopijníci. Krídla zabezpečovalo jazdectvo.

Asýrska bojová veža s baranidlom

Asýrskeho lukostrelca chránil štítonos

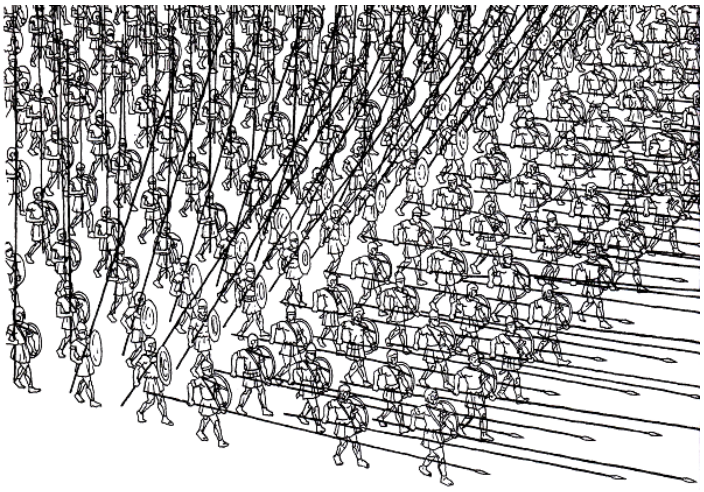

Asýrsky peší ťažkoodenec

V starovekom Grécku

- má pôvod moderné divadlo, kde herci v maskách predvádzali príbeh alebo nejaký iný námet. Starí Gréci holdovali divadlu v rozľahlých otvorených priestoroch - amfiteátroch[3],

- základnou vojenskou jednotkou bola falanga - pretiahnutý obdĺžnik (mimoriadne dlhý až 24 radov), šírka závisela od počtu vojakov. Zaraďovali sa v ňom vedľa seba pešiaci s ochranným výstrojom a ťažkou výzbrojou, najmä s dlhými kopijami. Časť vojska tvorili ťažkoodenci. Peržania - najväčší súperi Grékov, sa v boji spoliehali na lukostrelcov a jazdectvo. Falanga sa v rôznych obmenách uplatňovala v celom staroveku.

Macedónska falanga pri útoku

Roku 776 p.n.l. - v Grécku v Olympii sa konala prvá olympiáda.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Olympijské hry: atlét hádžuci disk, bežci na krátkej trati

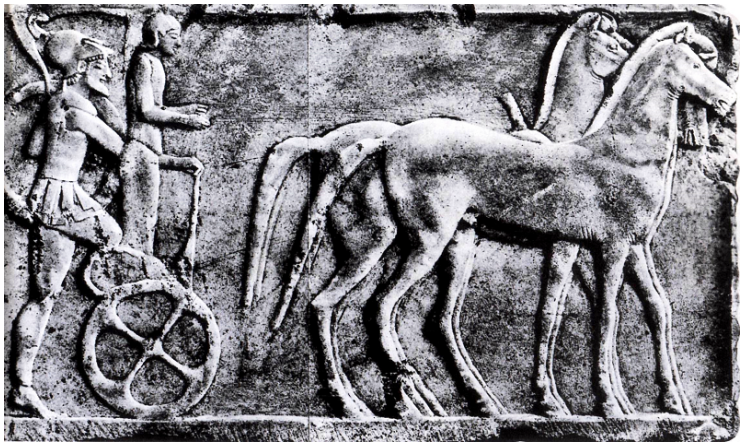
Roku 753 p.n.l. - bol založený Rím. Od jeho založenia sa rozvíjala rímska architektúra. Až do zániku Rímskej ríše v 5. storočí n.l.

Grécky hoplit

Grécky peší bojovník

Grécky vojnový voz
Slúžil iba na dopravu bojovníka na miesto boja.

V časoch Rímskej ríše - vrchol vojenskej techniky predstavoval katapult, využívajúci povrazy na napínanie otočného čapu, ktorého uvoľnenie umožňovalo vrhať veľké skaly alebo ohnivé gule do nepriateľskej obrany.

Okolo roku 700 p.n.l.

- v Európe sa železo stalo všeobecne používaným kovom, bol objavený hrnčiarsky kruh a objavila sa rodová šľachta,

- asýrske texty z tohto obdobia obsahujú opis výroby emailových náterov a farieb,

- ľudia začali stavať tunely v Ninive a Jeruzaleme a tiež kamenné mosty.

Do roku 643 p.n.l. - až do moslimskej inváze zo západu uznávali peržania náboženstvo - zoroastrizmus, ktorého zakladateľom bol prorok Zaratuštra (Zarathurstra, Zoroaster).

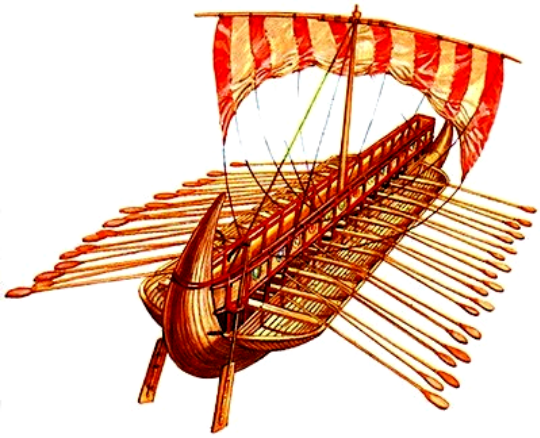
Okolo roku 600 p.n.l.

- ľudia začali stavať námorné lode s viacerými radmi vesiel, začali používať páku, kladkostroj a čerpadlo,

- grécky matematik Táles z Milétu si všimol, že pokiaľ trieme jantár, priťahuje steblá sena. Ide o prvé štúdium elektriny,

- Feničania preplávali cez Červené more, oboplávali Afriku a Gibraltárskou úžinou preplávali do Stredozemného mora. Používali bojové veslice - galéry. Gréci a Rimania v neskoršom období používali galéry s troma radami vesiel. Fenické lode mali dve.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Fenická loď

Grécka loď s baranom na prove

V 6. storočí p.n.l.

- sa začala rozvíjať najmladšia z architektúr starého Orientu - perzská architektúra. Dobytie ríše Alexandrom Macedónskym v 4. storočí p.n.l. znamenalo jej koniec,

- začala sa uplatňovať akupunktúra a neskôr sa v Číne proti pravým kiahňam zaviedlo i očkovanie obsahom kiahňových pľuzgierikov,

- grécka antická hudba sa uplatňovala ako sprievodná časť divadelných hier,

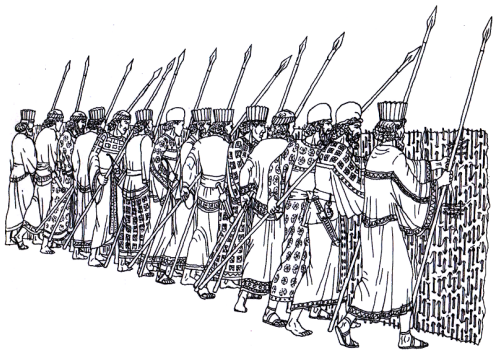
- Hebrejci používali jednoduchú reverznú substitučnú šifru atbaš. V tejto šifrovacej metóde je prvé písmeno abecedy nahradené posledným, druhé predposledným atď. a naopak.

Roku 594 p.n.l. - Egypťania oboplávali Afriku.

Roku 586 p.n.l. - Táles predpovedal zatmenie Slnka.

V rokoch 563-483 p.n.l. - žil Budha, zakladateľ budhistického náboženstva v Indii.

Roku 559 p.n.l. - perzský kráľ Kýros I. porazil Médov, čo znamenalo začiatok veľkej Perzskej ríše.

Perzskí peší kopijníci

Perzská panovnícka garda

V rokoch 551-479 p.n.l. - žil Konfucius, zakladateľ konfucianizmu - filozofickej školy, a vierovyznania zároveň, starej Číny.

Okolo roku 550 p.n.l. - perzský kráľ Kýros I. zorganizoval štafetový spôsob prenosu správ jazdcami na stálych trasách.

V 2. polovici 6. storočia p.n.l. - vznikol Peloponézsky spolok na čele so Spartou.

V rokoch 521-486 p.n.l. - v Perzii vládol kráľ Dareios.

Okolo roku 500 p.n.l.

- v Indii vznikol budhizmus,

- sa podarilo vypestovať obilie s tvrdými zrnami,

- v starom Grécku v Sparte používali prvú známu mechanickú pomôcku na šifrovanie - skytalé (scytale).

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

V 5. storočí p.n.l.

- grécka architektúra dosiahla svoj vrchol. Zanikla v 1. storočí p.n.l.,

- videli tisíce starovekých Grékov drámy (tragédie), ktoré napísali Aischylos (525-456 p.n.l.), Sofokles (496-406 p.n.l.) a Euripidés (484-406 p.n.l.).

Roku 480 p.n.l.

- odohrala sa bitka pri Thermopylách, v ktorej Gréci podľahli Peržanom,

- odohrala sa bitka pri Salamíne. Gréci v nej porazili perzské loďstvo.

Okolo roku 470 p.n.l. - Kartáginec Hanno oboplával západné pobrežie Afriky až po rovník.

Okolo 430 p.n.l. - grécky filozof Demokritos uvažoval o tom, že všetka hmota sa skladá z rovnakých drobných častíc, ktoré nazval atómy.

Roku 429 p.n.l. - na začiatku Peloponézskej vojny vypukla v lete v Aténach, v preľudnenom meste, epidémia.

Koncom 5. storočia p.n.l. v Grécku a 2. storočí p.n.l. v Ríme - sa objavili vojaci, ktorí bojovali za peniaze. Vznikli tak prvé profesionálne námedzné armády. Až dovtedy vojaci nemali rovnaké zbrane (bohatí mali lepšie). Okrem kopijí, mečov, dýk, lukov a šípov, prakov, prílb a rôznych druhov brnenia boli armády vyzbrojené bojovými vozmi, cvičenými slonmi, niektoré aj vyhladovanými levmi.

Rímski vojaci

Rok 400 p.n.l.

- znamená definitívny koniec histórie anonymného pravekého obyvateľstva v strednej Európe,

- založil v Číne filozof Lao-c´ taoizmus,

- neznámy čínsky vzdelanec použil otvor v hodvábe na projekciu obrazu v zatemnenej izbe.

V 4. storočí p.n.l.

- Rimania ustúpili od falangy a najviac rozvinuli vojenské umenie otrokárskeho zriadenia. Falangu pretransfomovali na légie, z tretej sa postupne vyvinula záloha. Strany légií chránilo jazdectvo. Rimania mali na tie časy znamenité vojenské tábory, obdivuhodná bola i disciplína ich vojsk,

- Číňania objavili spôsob odlievania železa: železnú rudu roztavili a žeravý prúd železa liali do foriem.

Okolo 370 p.n.l. - grécky filozof Aristoteles objavil zrýchlenie padajúcich telies, ale predpokladal, že ťažšie telesá padajú na zem rýchlejšie ako ľahšie.

V rokoch 359-336 p.n.l. - v Macedónii žil a vládol Filip II. Za jeho panovania nastal mocný vzostup Macedónie.

Roku 360 p.n.l. - Aineias Taktikos napísal dielo *Taktika* o vojenskom umení. V časti *Poliorketika* uvádza 16 rôznych šifrovacích metód. Jedna z nich je založená na rovnakom princípe ako morzeovka. Iná využíva nahradenie znakov gréckej abecedy číslami, čo je spôsob manipulácie s údajmi v dnešnej kryptografii.

Roku 350 p.n.l. - Aristoteles dokázal guľatosť Zeme pomocou mesačných zatmení a iných pozorovaní.

V rokoch 336-323 p.n.l. - v tých rokoch vládol syn Filipa II., Alexander Veľký. Po smrti svojho otca nastúpil na trón a ovládol Grécko. Neskôr ovládol všetko dovtedy známe územie. Boj to najväčší vojvodca svojej doby.

V období starovekých kultúr (mezopotámskej, perzskej, egyptskej, čínskej a indickej)

- hudba tvorila dôležitú súčasť náboženských obradov. Svetská hudba bola súčasťou slávnosti a zábav,

- prvé armády sa pôvodne tvorili z radov slobodného obyvateľstva. Roľníci boli pešou domobranou, otrokári boji jazdcami alebo veliteľmi bojových vozov. Hlavným veliteľom bol panovník.

Roku 330 p.n.l. - Grék Pytheas priplával k Britským ostrovom.

Okolo roku 300 p.n.l. - v Indii sa používala substitúcia písmen za písmená, ktoré sú im foneticky príbuzné.

V rokoch 300-280 p.n.l. - na ostrove Faros postavili ľudia najvyšší maják všetkých čias (180 m). Jeho svetlo bolo vidieť do vzdialenosti 57 km.

Maják na ostrove Faros

Roku 280 p.n.l. - Aristarchos pozorovaním zemského tieňa na Mesiaci odhadol, že priemer Mesiaca je jedna tretina priemeru Zeme.

Roku 265 p.n.l. - Rím sa dostal na čelo talianskej federácie.

Okolo 250 p.n.l. - grécky matematik Archimedes zo Syrakúz študoval jednoduché stroje a objavil Archimedov zákon, vysvetľujúci, prečo telesá plavú. Vynašiel tiež skrutku, pomocou ktorej sa čerpala voda.

Po roku 250 p.n.l.

- ľudia začali vyrábať fúkané sklo, skonštruovali vodné koleso a vodné mlyny, objavili chomút,

- v Ríme sa používalo kúrenie teplou vodou a vzduchom.

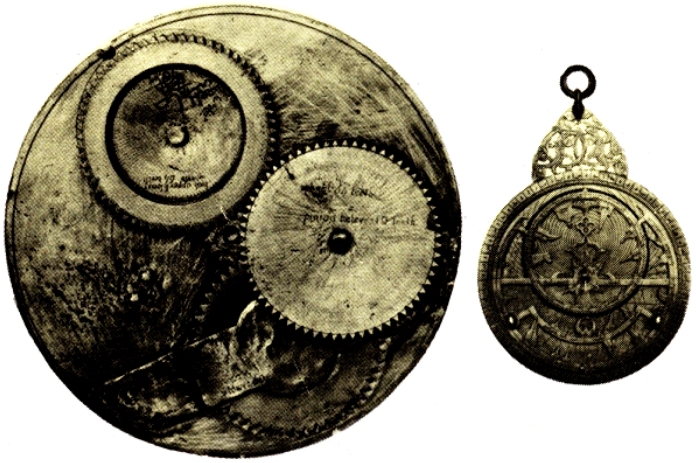
Roku 211 p.n.l. - po pochode cez Alpy sa pred bránami Ríma objavil Hannibal a jeho armáda.

Roku 200 p.n.l.

- Erastoténes pozorovaním tieňa odhadol, že priemer Zeme je 6 400 km.

- Grék Apollónios z Pergé vynašiel astroláb, prístroj na meranie uhlov v zvislej rovine,

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Staroperzský astroláb s pohyblivým mechanickým kalendárom z roku 1220

- ľudia objavili kovové zrkadlá z lešteného bronzu,

- na osvetlenie sa začali používať lojové sviečky.

Roku 150 p.n.l. - Hipparchos meraním paralaxy určil vzdialenosť Mesiaca od Zeme na približne 380 000 km.

V rokoch 149-146 p.n.l. - prebehla 3. púnska vojna, na záver ktorej Rimania dobyli a zničili Kartágo, hlavné mesto nepriateľa. Tých, čo prežili, predali do otroctva. Zem zorali a posypali soľou, aby navždy zostala neplodná.

V rokoch 148-146 p.n.l. - Macedónia a Grécko sa dostali pod rímsku nadvládu.

Roku 134 p.n.l.

- Hipparchos objavil precesiu rovnodenností,

- Hipparchos zostavil podrobný katalóg hviezd a zaviedol stupnicu zdanlivých hviezdnych veľkostí.

V 1. storočí p.n.l. - rímsky patricij Cornelius Celsus, hoci nelekár, zostavil veľkú osemzväzkovú encyklopédiu *O lekárstve*, ktorá bola súhrnom vtedajšieho lekárskeho poznania.

V rokoch 100-44 p.n.l. - žil rímsky vojvodca, štátnik a spisovateľ Gaius Julius Caesar.

V rokoch 73-71 p.n.l. - povstanie otrokov proti Rímu viedol gladiátor Spartakus. Bolo najväčším v staroveku.

Roku 70 p.n.l. - Rimania zaviedli prvú organizovanú výučbu lekárov na účet štátu. Dovtedy postupne doceňovali veľký význam medicíny. Hoci sa spočiatku zameriavali len na vojenské lekárstvo a aj ich prvé nemocnice boli vojenské (valetudináriá), časom uznali aj význam hygieny, začali zavádzať kanalizáciu a stavali kúpele. V roku 70 p.n.l. tiež vypracovali systém lekárskych hodností. Neskôr museli jednotlivé rímske obce zriaďovať liečebne. Rozpad rímskej ríše v 4. storočí však znamenal prerušenie sľubného rozvoja.

V rokoch 60-50 p.n.l. - Julius Caesar používal jednoduchú substitučnú šifru, ktorá nesie po ňom aj pomenovanie. Caesar používal niekoľko šifier, ale kniha, kde sa popisovali, sa nezachovala. V Caesarovej šifre sa každé písmeno nahradí písmenom, ktoré v abecednom poradí leží tri písmena za ním. Napr. výrok LIST ZNICIT by v Caesarovom liste nadobudol tvar OLVW CQLFLW. Na tú dobu to bola prakticky nerozlúštiteľná šifra, jednoduchá a účinná, až kým ju neprezradil Cicero, ktorý prešiel do tábora Caesarových protivníkov.

Roku 46 p.n.l. - na rozkaz rímskeho cisára Gaiusa Juliusa Caesara vypracoval grécky astronóm Sósigen návrh kalendára, ktorý do histórie vstúpil pod názvom juliánsky.

Roku 30 p.n.l. - Egypt ovládli Rimania.

V rokoch 27-14 p.n.l. - v Ríme prevzal vládu Augustus a stal sa prvým cisárom.

Roku 4 p.n.l. - sa pravdepodobne narodil Ježiš Kristus.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Narodenie Ježiša Krista

[1] Počas doby bronzovej, približne od roku 2 000 p.n.l.
[2] Počas doby železnej, približne od roku 700 p.n.l.
[3] Moderné divadlá sú menšie a kryté.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania